



Diarienummer: UBN.2017.66
Datum: 2017-05-15
Utbildningsadministratör Mats Ris
E-post: mats.ris@ale.se

Utbildningsnämnden

Komplettering av skolskjutsbestämmelserna med avseende på eleverna i förskoleklass

Förslaget avser att reglera villkoren för särskilt anordnad skolskjuts (taxiskjuts) för eleverna i förskoleklass mot att förbättra tillgängligheten av taxiresurserna på andra områden och effektivare ekonomisk planering av verksamheten.

De nuvarande skolskjutsbestämmelserna (UBN 2016-11-02 § 81) anger i avsnitt 3: punkt 3 vilka kortaste avstånd till närmaste busshållplats som beviljar skolskjuts med taxi istället för busskort. Bestämmelserna anger olika avstånd beroende på elevernas ålder, även för elever i förskoleklass. Den nuvarande gränsen för elever i förskoleklass är 1 km och för lågstadiet 2 km.

Varken den gamla eller nya skollagen säger något om skolskjuts för elever i förskoleklass. Rätten till skolskjuts omfattar endast den obligatoriska grundskolan årskurs 1–9 (10 kap 32 §). De flesta kommuner väljer trots detta att erbjuda sina förskoleklass elever någon form av kostnadsfri transport till skolan. Ett avstånd på endast 1 km är emellertid mycket ovanligt i andra kommuner. Att bevilja taxiskjuts hela vägen till skolan är också mycket ovanligt. Inför höstterminen 2017 har sektorn funnit 19 elever i förskoleklass som bor 1 km (men inte 2 km) från närmaste busshållplats.

Sektorn vill därför föreslå en förändring av skolskjutsbestämmelserna genom att avståndsmässigt inkludera elever i förskoleklass med elever på lågstadiet årskurs 1–3, så att alla elever i årskurs F–3 får likartade villkor för skolskjuts med taxi.

Förslaget innebär fördelar på två områden: [1] Det skapar bättre hushållning med de begränsade taxiresurserna. Det betyder bättre och mer förutsägbara möjligheter att tillgodose kraven på taxiresor för elever med särskilda behov, elever på Särskolan och elever med lång och komplicerad väg till skolan. [2] Verksamheten blir mer kostnadseffektiv. Förslaget innebär besparingar om c:a 85 000 till 150 000 kr per läsår beroende på hur många elever som ansöker om taxiskjuts (antal och omfattning kan variera stort från ett år till ett annat). Besparingen för alla taxiåkande elever i förskoleklass är på motsvarande sätt c:a 170 000 kr till 200 000 kr.

Förvaltningens beslutsförslag till utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutar att ändra i avsnitt 3: punkt 3 i skolskjutsbestämmelserna från 1 km till 2 km som kortaste avstånd till närmaste hållplats för att bevilja taxi för elever i förskoleklass. Ändringen gäller från och med höstterminen 2017.

Eva Lejdbrandt
Sektorchef

Mats Ris
Utbildningsadministratör

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande, 2017-05-15

Bakgrund

Ale kommun organiserar sin skolskjutsverksamhet med hjälp av tre former av transport: skolkort för kollektivtrafik (Västtrafik), resor utförda av kommunens upphandlade taxipartner (Taxi Väst) och resor genomförda av vårdnadshavarna själva (s.k. föräldraskjuts). Den senare formen är mycket ovanlig. Till skillnad från många andra kommuner, behöver inte Ale kommun upphandla särskilda skolbussar för verksamheten.

De nuvarande skolskjutsbestämmelserna (UBN 2016-11-02 § 81) anger i avsnitt 3: punkt 3 vilka kortaste avstånd till närmaste busshållplats som beviljar skolskjuts med taxi istället för busskort. Bestämmelserna anger olika avstånd beroende på elevernas ålder, även för elever i förskoleklass. Den nuvarande gränsen för elever i förskoleklass är 1 km och för lågstadiet 2 km.

Varken den gamla eller nya skollagen säger något om skolskjuts för elever i förskoleklass. Rätten till skolskjuts omfattar endast den obligatoriska grundskolan årskurs 1–9 (10 kap 32 §). De flesta kommuner väljer trots detta att erbjuda sina förskoleklasselever någon form av kostnadsfri transport till skolan. Ett avstånd på endast 1 km är emellertid mycket ovanligt bland andra kommuner. Att bevilja taxiskjuts hela vägen till skolan är också mycket ovanligt.

I en jämförelse med alla andra kommuner i Västra Götaland och Halland (tillsammans 55) finner man att endast två (Färgelanda och Mark) nämner 1 km som kortaste avstånd till närmaste busshållplats eller påstigningsplats för kommunens upphandlade skolskjutsbussar, men samtidigt finns ingen kommun som automatiskt kopplar samman avstånd till närmaste hållplats/påstigningsplats med rätt till taxiskjuts hela vägen till skolan. Istället använder den stora majoriteten av kommuner uttrycket ”bör inte ha längre avstånd till närmaste påstigningsplats än 2 km”. I praktiken betyder det att elever som bor längre bort än 2 km till sin påstigningsplats för skolbussen, erbjuds en annan påstigningsplats närmare hemmet. Elever som åker med kollektivtrafik och har längre än 2 km till sin busshållplats, erbjuds taxiskjuts från hemmet till busshållplatsen, men nästan aldrig hela vägen till skolan (oavsett ålder).

Organisatorisk bedömning

Under en normal skoldag är det hårt tryck på taxiresurserna på morgonen. I ett begränsat tidsintervall måste alla taxielever transporteras till skolan med start 08:00–08:30. Det innebär i praktiken att en taxibil kan göra 2–3 turer med elever enligt ett tätt körschema. I några områden är det möjligt att samåka i viss omfattning (t.ex. Hålandavägen och Gamla Kilandavägen), medan i andra områden skjutsas bara enstaka elever (t.ex. Alvhem, Kattleberg, Bräcke). Dessa enstaka elever är påfallande ofta elever i förskoleklass, eftersom andra elever i samma områden inte blir beviljade taxiskjuts p.g.a. sin högre ålder (och därmed längre avståndsvillkor). Det är i det stora hela taget relativt lätt att beviljas taxiskjuts om avståndet till närmaste hållplats är 1 000 meter (även inne i tätorterna).

På senare år har det varit möjligt att identifiera 25-30 kommande elever i förskoleklass som kan få taxiskjuts om så behövs (och som bor 1-2 km från närmaste busshållplats). Det är emellertid långt ifrån alla som ansöker om taxiskjuts, oftast beroende på mängden fritids, men troligen också brist på information. Inför höstterminen 2017 har sektorn identifierat 19 blivande elever i förskoleklass som uppfyller villkoret 1 km (men inte 2 km) från närmaste busshållplats. Höstterminen karaktäriseras också av att fler förskoleklasselever än vanligt kan beviljas taxiskjuts från längre avstånd till närmaste hållplats än 2 km (16 elever). Att förutsäga hur många som sedan ansöker om taxiskjuts är i praktiken omöjligt. Det kan variera stort från ett år till ett annat.

Den ganska generösa inställningen till taxiskjuts i Ale kommun jämfört med andra kommuner, kan ibland riskera att sätta skolskjutsorganisationen på hårda prov. Två fall under innevarande skolår

stälde situationen på sin spets, när kommunens taxipartner (trots sin storlek) inte kunde utföra sina körningar på grund av bristen på tillgängliga fordon. I det ena fallet kunde Särskolan beställa en taxi från Kungälv och i det andra fallet visade vårdnadshavaren förståelse och körde själv.

Den föreslagna ändringen kommer att skapa bättre hushållning med de begränsade taxiresurserna. Det betyder större och mer förutsägbara möjligheter att tillgodose kraven på taxiresor för elever med särskilda behov, elever på Särskolan och elever med lång och komplicerad väg till skolan. Antalet elever med särskilda behov har också visat sig öka något, men kan variera från år till år.

Ekonomisk bedömning

Kostnadsmässigt köper sektorn skolkort från Västtrafik för c:a 2,7 miljoner kr/läsår. Antalet elever med skolkort är c:a 690, vilket motsvarar 95% av alla skolskjutsbeviljade elever. Antalet elever som beviljas taxiskjuts enligt kommunens bestämmelser är c:a 40 och till en läsårskostnad om c:a 1,3 miljoner kr (grundskola F-9). Därutöver åker tre elever till skolan med hjälp av föräldraskjuts. Särskolan är inte inräknad, men har nästan lika stor kostnad för taxiskjuts som grundskolan.

En förlängning av avståndet till närmaste hållplats för elever i förskoleklass innebär att verksamheten blir mer kostnadseffektiv. Förslaget innebär besparingar om c:a 85 000 till 150 000 kr per läsår, beroende på hur många elever som ansöker om taxiskjuts (antal och omfattning kan variera stort från ett år till ett annat). Den beräknade besparingen för alla taxiåkande elever i förskoleklass (oavsett avstånd) är på motsvarande sätt c:a 170 000 kr till 200 000 kr.

Kostnadsutvecklingen de senaste 5 åren för taxiåkande elever med minst 1 km avstånd till närmaste busshållplats, men mindre än 2 km, framgår av nedanstående tabell:

Läsår	Elever 1-2 km	Alla elever F
2011-2012	65 360 kr	94 185 kr
2012-2013	83 875 kr	146 880 kr
2013-2014	77 390 kr	203 575 kr
2014-2015	88 835 kr	173 760 kr
2015-2016	134 550 kr	172 025 kr

I tabellen framgår också kostnaden för alla elever i förskoleklass med beviljad taxiskjuts hela vägen till skolan oavsett avstånd över 1 km till närmaste busshållplats. Den skall ses som bakgrund mot att en del andra kommuner endast beviljar elever i förskoleklass busskort för kollektivtrafik eller en plats i en upphandlad skolbuss, men aldrig taxi.

Sektorns bedömning

Sektorn anser att förslaget har goda förutsättningar att klara den ofta hårt ansträngda situationen med brist på tillgängliga taxifordon i den dagliga verksamheten, samtidigt som det innebär en tydlig ekonomisk besparing för sektorn.